

บทคัดย่อ

สืบเนื่องมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่มุ่งเน้นทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นหลัก ส่งผลให้เกิดโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก เพื่อสร้างความเจริญในทุกๆด้านให้แก่ชุมชนในภาคตะวันออก แต่ในความเป็นจริง การพัฒนาไม่ได้ก่อให้เกิดเพียงแต่ความเจริญในอันที่จะทำให้วิถีชีวิตของผู้คนดีขึ้นเท่านั้น หากแต่ยังก่อให้เกิดปัญหาต่อชุมชนต่างๆกันกับความเจริญ สิ่งที่คาดการณ์ว่าน่าจะดีขึ้น อันที่จริงไม่ได้เกิดกับคนในชุมชน แต่กลับเกิดผลประโยชน์กับคนกลุ่มน้อย

งานวิจัยนี้เลือกศึกษาสภาพชีวิตของชุมชนประมงพื้นบ้านคลองตำหรุ จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นชุมชนที่ประกอบอาชีพการทำนาเกลือและประมงพื้นบ้านเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของปัญหาชีวิตของชาวประมงพื้นบ้าน และศึกษาถึงปัญหาในการเข้าถึงระบบบริการของรัฐและรูปแบบในการให้ความช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสำหรับคนกลุ่มนี้ ได้ผลสรุปจากการศึกษาว่า

ในช่วงเวลาแห่งการพัฒนาที่ผ่านมา สภาพวิถีชีวิตของชุมชนประมงพื้นบ้านมีความเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ซึ่งมีทั้งด้านบวกและด้านลบ ในด้านบวกพบว่า ปัญหาการว่างงานลดลง เนื่องจากมีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งขึ้นบริเวณชุมชน ทำให้เกิดการสร้างรายได้ให้คนในชุมชน ในทางกลับกัน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกลับเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนั้นแล้วการอพยพย้ายถิ่นเข้ามาของแรงงานต่างถิ่นมีเพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆในชุมชนเพิ่มขึ้นตามมาด้วย และด้วยสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรม ได้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของชาวบ้านในบริเวณดังกล่าว ปัญหาต่างๆเหล่านี้เป็นผลพวงที่ตามมาจากการพัฒนา ซึ่งชาวบ้านได้เรียกร้องให้ส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องเข้ามาแก้ไขปัญหา แต่กลับไม่ได้รับความสนใจจากภาครัฐเท่าใดนักเมื่อเปรียบเทียบกับ การสนองตอบเรื่องการลงทุนของภาคอุตสาหกรรม ทั้งที่จริงแล้วการพัฒนาประเทศไม่ได้เพียงแค่หมายถึงความเจริญเติบโตและความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจเพียงเท่านั้น แต่ยังคงต้องประกอบไปด้วย การมีการศึกษาที่เหมาะสมของเยาวชน การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างฉลาดและรู้คุณค่า การรักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมอันดีงามให้คงอยู่ ตลอดจนการมีสุขภาพและอนามัยที่ดีของประชาชนด้วย เมื่อเป็นเช่นนั้น การออกนโยบายใดๆของภาครัฐ จึงควรให้ความสำคัญกับภาคเกษตรกรรมเป็นสำคัญเท่าเทียมกับภาคอุตสาหกรรม